

Αριθμός 7442

ΟΙ ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2001
ΜΕΧΡΙ (ΑΡ. 2) ΤΟΥ 2007
[Νόμοι 30(Ι) και 122(Ι) του 2001, 139(Ι) του 2002, 10(Ι) και
80(Ι) του 2003, 144(Ι) του 2004, 117(Ι) του 2005, και 9(Ι) και 82(Ι) του 2007]

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 10

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων (εφεξής ο «Έφορος»), ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 10 των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι (Αρ. 2) του 2007, (εφεξής καλουμένων ως ο «Νόμος»), εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

Τίτλος: Σχέδιο κινήτρων για επενδύσεις αειφόρου εμπλουτισμού και αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ:

Στις 17 Σεπτεμβρίου 2008 κοινοποιήθηκε από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, ως Αρμόδια Αρχή, στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων προσχέδιο νέου Μέτρου ενισχύσεων το οποίο φέρει τον τίτλο «Σχέδιο κινήτρων για επενδύσεις αειφόρου εμπλουτισμού και αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος» (εφεξής το «Μέτρο»).

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΘΕΝΤΟΣ ΜΕΤΡΟΥ:

(α) Αρμόδια Αρχή

Αρμόδια Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή του κοινοποιηθέντος Μέτρου είναι ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

(β) Στόχοι του κοινοποιηθέντος Μέτρου

Το Μέτρο προνοεί την παραχώρηση επενδυτικών ενισχύσεων με σκοπό τον εμπλουτισμό και διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με την ανάπτυξη ειδικών προϊόντων καθώς και τη ριζική αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων τουριστικών καταλυμάτων.

Το Μέτρο βασίζεται (α) στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 800/2008 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (εφεξής η «Επιτροπή») της 6^{ης} Αυγούστου 2008 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή των Άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης περί Ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (εφεξής η «Συνθήκη ΕΚ») (Γενικός Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία)¹ (εφεξής ο «Κανονισμός») καθώς επίσης και (β) στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 της Επιτροπής της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2006 για την εφαρμογή των Άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας² (εφεξής ο «Κανονισμός de minimis»).

(γ) Δικαιούχοι του Μέτρου

Δικαιούχοι για χορηγία είναι όλες οι επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως μεγέθους, οι οποίες προτίθενται (α) να επενδύσουν σε εμπλουτιστικές δράσεις στον τομέα του τουρισμού (σκέλος Α) ή/και (β) να προβούν σε επενδύσεις ουσιαστικής αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού υφιστάμενων καταλυμάτων (σκέλος Β). Οι εν λόγω επενδύσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν σε ολόκληρη την ελεύθερη Κύπρο με εξαίρεση τις περιοχές των βρετανικών βάσεων. Επενδύσεις για τη δημιουργία της κύριας ξενοδοχειακής υποδομής (νέες κλίνες) δεν είναι επιλέξιμες για χορηγία.

Ως επιλέξιμες επενδύσεις για το σκέλος Α νοούνται τα αυθύπαρκτα γήπεδα γκολφ, τα θεματικά πάρκα και θεματικά κέντρα, ο τουρισμός υγείας, τα συνεδριακά κέντρα, τα θεματικά μουσεία και εκθέσεις, οι υποδομές προπονητικού και αθλητικού τουρισμού καθώς και ο εμπλουτισμός καταλυμάτων με συμπληρωματικές εγκαταστάσεις.

Όσον αφορά το σκέλος Β δικαιούχοι είναι τα ξενοδοχεία 2 έως 4 αστεριών, τα οργανωμένα διαμερίσματα ανεξαρτήτως τάξης και τα τουριστικά χωριά, που έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον πέντε χρόνια λειτουργίας.

Όλες οι επενδυτικές προτάσεις που θα επιλεγούν θα εμπίπτουν στον ορισμό της αρχικής επένδυσης, όπως ορίζεται στο Μέτρο. Σύμφωνα με το Μέτρο ως αρχική επένδυση ορίζεται η επένδυση σε άυλα και υλικά περιουσιακά στοιχεία με σκοπό τη δημιουργία νέας εγκατάστασης, την επέκταση υπάρχουσας εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας εγκατάστασης προς νέα, πρόσθετα προϊόντα ή υπηρεσίες ή τη θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία υπάρχουσας εγκατάστασης.

Σε καμία περίπτωση δε θα καλύπτονται επενδύσεις που απλώς συνίστανται στη συνήθη ανακαίνιση υφιστάμενων μονάδων.

Το Μέτρο καθορίζει ελάχιστο ύψος επένδυσης για κάθε κατηγορία επιλέξιμης πρότασης καθώς και μέγιστο ύψος επί του οποίου θα υπολογίζεται το μέγιστο ανώτατο ποσό της χορηγίας.

¹ ΕΕ L 214 της 9.8.2008, σ. 3.

² ΕΕ L 379 της 28.12.2006, σ. 5.

Οι προβληματικές επιχειρήσεις³, καθώς και οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης της Επιτροπής, δεν είναι δικαιούχοι του Μέτρου.

Μία αίτηση θα εξετάζεται από την Αρμόδια Αρχή μόνο εάν η αίτηση υποβάλλεται πριν από την έναρξη των εργασιών του επενδυτικού έργου. Επιπρόσθετα, για τις μεγάλες επιχειρήσεις θα πρέπει να αποδεικνύεται ο χαρακτήρας κινήτρου, σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζει ο Κανονισμός, με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου η χορηγία θα παρέχεται με βάση τον Κανονισμό de minimis. Όταν ο χαρακτήρας κινήτρου δεν αποδεικνύεται, τότε η Αρμόδια Αρχή θα εξετάζει τη δυνατότητα η αίτηση να εγκριθεί ως ενίσχυση de minimis.

Επίσης, τα επενδυτικά έργα μπορούν να αρχίσουν, με ευθύνη των αιτητών, μόνο όταν προηγηθεί η έγγραφη επιβεβαίωση της Αρμόδιας Αρχής ότι, υπό την αίρεση λεπτομερούς επαλήθευσης, η πρόταση ικανοποιεί καταρχήν τους όρους επιλεξιμότητας που τίθενται στο Μέτρο.

Στο Μέτρο προνοείται ότι η ίδια συμμετοχή του αιτητή, είτε με ίδιους πόρους είτε με εξωτερική χρηματοδότηση, δεν μπορεί να είναι κατώτερη του 25%, ενώ η ενισχυόμενη επένδυση θα πρέπει να παραμείνει σε λειτουργία τουλάχιστο για πέντε έτη μετά την ολοκλήρωσή της. Σε διαφορετική περίπτωση ολόκληρο το ποσό της ενίσχυσης θα επιστρέφεται εντόκως.

Όλες οι αιτήσεις θα εξετάζονται με βάση προκαθορισμένα κριτήρια από την Επιτροπή Έγκρισης Επενδύσεων που θα συστήσει η Αρμόδια Αρχή. Η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για την έγκριση μίας αίτησης ανέρχεται στο 50%, ενώ υπάρχουν πρόσθετοι περιορισμοί για επιμέρους κριτήρια.

Τα επενδυτικά έργα που θα εγκριθούν θα πρέπει να υλοποιηθούν σε προκαθορισμένα χρονικά διαστήματα.

(δ) Διάρκεια κοινοποιηθέντος Μέτρου

Το Μέτρο θα ισχύει μέχρι την 31.12.2013, καταληκτική ημερομηνία έγκρισης αιτήσεων.

(ε) Επιλέξιμες δαπάνες και ένταση της ενίσχυσης

Οι επιλέξιμες δαπάνες του Μέτρου για το σκέλος Α είναι οι δαπάνες που αφορούν:

- την κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό κτηριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων,
- τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου,
- την αγορά και εγκατάσταση καινούργιων, σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού,
- την αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών, μηχανοργάνωσης, λογισμικού και συστημάτων δικτύωσης, και
- την αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων μεταφοράς προσωπικού, τουλάχιστον 7 θέσεων.

Για το σκέλος Β οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν:

A) Γενικές Κατηγορίες

- βελτίωση και εκσυγχρονισμός κτηριακών εγκαταστάσεων και ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων,
- διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου,
- αγορά και εγκατάσταση καινούργιων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού,
- αγορά και εγκατάσταση καινούργιων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών, μηχανοργάνωσης, λογισμικού και συστημάτων δικτύωσης,
- αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων μεταφοράς προσωπικού, τουλάχιστον 7 θέσεων

B) Ειδικές Κατηγορίες

- έργα για εξοικονόμηση ενέργειας
- έργα για προστασία του περιβάλλοντος
- κόστος που θα σχετίζεται με την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων και των πελατών
- εισαγωγή και βελτίωση συστημάτων αξιοποίησης τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών
- δημιουργία εγκαταστάσεων για εξυπηρέτηση ατόμων με ειδικές ανάγκες

Προκειμένου ένα επενδυτικό έργο να θεωρείται ολοκληρωμένο και συνεπώς επιλέξιμο για χορηγία στα πλαίσια του Μέτρου, αυτό θα πρέπει να αφορά υποχρεωτικά τις πρώτες τρεις επιλέξιμες δαπάνες των Γενικών Κατηγοριών και τουλάχιστον δύο από τις πέντε επιλέξιμες δαπάνες των Ειδικών Κατηγοριών.

³ Όπως αυτές ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 244 της 1.10.2004, σ. 2) αλλά και σύμφωνα με την απλουστευμένη μορφή που αναφέρεται στον Κανονισμό.

Επίσης, αποκλειστικά για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (εφεξής «ΜΜΕ») είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την προκαταρκτική μελέτη βιωσιμότητας, τόσο για το σκέλος Α όσο και για το σκέλος Β. Οι ΜΜΕ ορίζονται στο Μέτρο σύμφωνα με τη Σύσταση της Επιτροπής της 6^{ης} Μαΐου του 2003 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων.

Αναφορικά με την ένταση της ενίσχυσης, αυτή διαφέρει ανάλογα με την περιοχή στην οποία θα πραγματοποιηθεί η επένδυση αλλά και με βάση το μέγεθος της αιτήτριας επιχείρησης. Για το σκοπό αυτό η ελεύθερη Κύπρος έχει χωριστεί σε τρεις Ζώνες:

Ζώνη I

Η Ζώνη αυτή περιλαμβάνει όλες τις περιοχές που είναι επιλέξιμες για περιφερειακές επενδύσεις για ολόκληρη την προγραμματική περίοδο 2007-2013, σύμφωνα με το χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που ενέκρινε η Επιτροπή για την Κύπρο. Η ένταση της ενίσχυσης σε αυτήν τη Ζώνη ανέρχεται σε 35%, 25% και 15% για τις μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, αντίστοιχα.

Ζώνη II

Η Ζώνη II περιλαμβάνει όλες τις περιοχές μεταβατικής κάλυψης του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που είναι επιλέξιμες μόνο μέχρι τις 31.12.2008. Η ένταση της ενίσχυσης στη Ζώνη II ανέρχεται σε 30%, 20% και 10% για τις μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, αντίστοιχα. Η Ζώνη αυτή θα ισχύει μόνο για την πρώτη προκήρυξη του Μέρου και μόνο για αιτήσεις που θα εγκριθούν κατά τρόπο νομικά δεσμευτικό πριν από την 31.12.2008.

Ζώνη III

Η Ζώνη αυτή περιλαμβάνει όλες τις υπόλοιπες περιοχές που δεν καλύπτονται από τις δύο προηγούμενες Ζώνες. Η ένταση της ενίσχυσης ανέρχεται σε 20% για τις μικρές επιχειρήσεις και 10% για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις. Η χορηγία για τις μεγάλες επιχειρήσεις θα παραχωρείται με βάση τον Κανονισμό de minimis.

(ς) Προϋπολογισμός του κοινοποιηθέντος Μέρου

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Μέρου ανέρχεται σε 13 εκ. ευρώ και θα συγχρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και την Αρμόδια Αρχή. Στα πλαίσια της πρώτης προκήρυξης του Μέρου θα διατεθεί το 60% του συνολικού προϋπολογισμού και θα εφαρμοστεί η μέθοδος αξιολόγησης first in – first out, δηλαδή θα αξιολογούνται οι πρώτες αιτήσεις που θα υποβάλλονται και εφόσον πληρούν όλες τις προϋποθέσεις και κριτήρια θα εγκρίνονται. Σε περίπτωση μεγάλου αριθμού αιτήσεων ο προϋπολογισμός της πρώτης προκήρυξης δύναται να αυξηθεί με τη σύμφωνη γνώμη του Γραφείου Προγραμματισμού.

(ζ) Σώρευση

Απαγορεύεται η σώρευση με οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση προερχόμενη από κοινοτικούς ή εθνικούς πόρους για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες.

(η) Νομική βάση

Κατόπιν απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρμόδιας Αρχής.

3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

(α) Βάσει του άρθρου 9Α (α) του Νόμου, ο Έφορος αξιολογεί και εγκρίνει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 10, τις ενισχύσεις που χορηγούνται στη Δημοκρατία, κατ' εφαρμογή των κανονισμών για την εξαίρεση ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο Άρθρο 88 παράγραφος 3 της Συνθήκης ΕΚ που έχουν εκδοθεί ή θα εκδοθούν από την Επιτροπή δυνάμει των άρθρων 1 και 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98⁵. Επίσης, το άρθρο 10 του Νόμου προνοεί ότι η Αρμόδια Αρχή, πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας έγκρισης κρατικής ενίσχυσης που αναφέρεται στο άρθρο 9Α (α), κοινοποιεί προσχέδιο της εν λόγω ενίσχυσης στον Έφορο σε κατάλληλο έντυπο.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, «κρατική ενίσχυση» σημαίνει κάθε μέτρο το οποίο πληροί όλα τα κριτήρια που καθορίζονται στο Άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ.

Το Άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ αναφέρει ότι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν η Συνθήκη ΕΚ ορίζει άλλως.

⁴ ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36.

⁵ ΕΕ L142 της 14.05.98, σ. 1.

- (β) Το μέρος του Μέτρου που παρέχει ενισχύσεις ήσσονος σημασίας δε συνιστά κρατική ενίσχυση, καθότι εξ ορισμού, με βάση τον Κανονισμό de minimis, οι ενισχύσεις αυτές, λόγω του πολύ μικρού τους ύψους, θεωρείται ότι δεν επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών ή/και δε στρεβλώνουν ούτε απειλούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό. Κατά συνέπεια, εφόσον δεν πληρούνται όλα τα κριτήρια του Άρθρου 87, παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ, το μέρος αυτό του Μέτρου δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης. Οι προϋποθέσεις του Κανονισμού de minimis, ήτοι το πεδίο εφαρμογής, η απαγόρευση της σώρευσης, η απαγόρευση χορήγησης ενισχύσεων σε προβληματικές επιχειρήσεις και η τήρηση του ανώτατου ορίου αναφέρονται ρητά στο Μέτρο.
- (γ) Το Μέτρο, ως προς το υπόλοιπο μέρος του, συνιστά κρατική ενίσχυση, διότι ικανοποιεί σωρευτικά τα κριτήρια του Άρθρου 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ:
- (i) χορηγείται άμεσα από το Δημόσιο, διότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση παρέχεται από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, δηλαδή από φορέα του Κράτους. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, Δημόσιο σημαίνει το Κράτος, τους Δήμους και τις Κοινότητες·
 - (ii) παρέχει οικονομικό πλεονέκτημα στις δικαιούχους επιχειρήσεις, εφόσον καλύπτει μέρος των επενδυτικών τους δαπανών τις οποίες, υπό κανονικές επιχειρηματικές συνθήκες, θα επωμίζονταν οι ίδιες·
 - (iii) συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής και αυτό γιατί η επιχορήγηση δίδεται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ή πρόκειται να δραστηριοποιηθούν στον τομέα του τουρισμού, ενώ τίθενται και συγκεκριμένα κριτήρια και προϋποθέσεις επιλογής· άρα το μέτρο είναι επιλεκτικό·
 - (iv) τέλος, το κοινοποιηθέν Μέτρο νοθεύει τον ανταγωνισμό σε βαθμό επηρεασμού των ενδοκοινοτικών συναλλαγών, διότι οι δικαιούχοι ασκούν δραστηριότητες που είναι αντικείμενο τέτοιων συναλλαγών. Ως γνωστό στον τομέα του τουρισμού υπάρχουν έντονα ανταγωνιστικά στοιχεία μεταξύ των κρατών μελών, ενώ η Κύπρος αποτελεί εδώ και χρόνια ένα σημαντικό τουριστικό προορισμό.
- (δ) Οι Κατευθυντήριες Γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2007-2013⁶ (εφεξής οι «Κατευθυντήριες Γραμμές») περιγράφουν τους γενικούς κανόνες εφαρμογής των περιφερειακών ενισχύσεων που ισχύουν για την περίοδο 2007-2013 στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Με βάση τις Κατευθυντήριες Γραμμές, η Επιτροπή ενέκρινε για κάθε κράτος μέλος το Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων που θα ισχύει για τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο, ο οποίος κατονομάζει τις περιφέρειες του κράτους που θα είναι επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις καθώς και τις αντίστοιχες ανώτατες εντάσεις των ενισχύσεων. Ο Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων της Κύπρου, που εγκρίθηκε από την Επιτροπή τον Ιανουάριο του 2007, κατονομάζει τις περιοχές που θα είναι επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις βάσει της παρέκκλισης του Άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης ΕΚ. Περιοχές που αντιστοιχούν στο 50% του πληθυσμού θα είναι επιλέξιμες για όλη την περίοδο από το 2007 έως το 2013 ενώ περιοχές που αντιστοιχούν σε ένα επιπλέον 16% του πληθυσμού θα είναι επιλέξιμες μόνο έως τις 31.12.2008 και ονομάζονται «περιφέρειες μεταβατικής πρόσθετης κάλυψης». Υπό το φως των προνοιών των Κατευθυντήριων Γραμμών η Επιτροπή συμπεριέλαβε στον Κανονισμό σχετικές γενικές και ειδικές διατάξεις για την έγκριση περιφερειακών επενδυτικών ενισχύσεων. Περιέλαβε επίσης πρόνοιες για την έγκριση επενδυτικών ενισχύσεων προς τις ΜΜΕ αλλά και ενισχύσεων για την αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών αποκλειστικά από τις ΜΜΕ.

Σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, του Κανονισμού, τα καθεστώτα ενισχύσεων που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του κεφαλαίου I του Κανονισμού, καθώς και τις σχετικές διατάξεις του κεφαλαίου II συμβιβάζονται με την κοινή αγορά κατά την έννοια του Άρθρου 87 παράγραφος 3 της Συνθήκης ΕΚ και απαλλάσσονται της υποχρέωσης προς κοινοποίηση που προβλέπεται από το Άρθρο 88 παράγραφος 3 της Συνθήκης ΕΚ εφόσον:

- i) Κάθε ενίσχυση που μπορεί να χορηγηθεί δυνάμει αυτού του καθεστώτος πληροί όλες τις προϋποθέσεις του Κανονισμού.
- ii) Το καθεστώς περιέχει ρητή αναφορά του Κανονισμού, με αναφορά του τίτλου του και των στοιχείων δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η αξιολόγηση του Εφόρου, η οποία ακολουθεί, εξετάζει κατά πόσο το κοινοποιηθέν Μέτρο πληροί όλες τις προϋποθέσεις του Κανονισμού.

Το κοινοποιηθέν Μέτρο περιέχει ρητή αναφορά στον Κανονισμό και κατά συνέπεια η δεύτερη προϋπόθεση ικανοποιείται.

⁶ ΕΕ C 54, της 4.3.2006, σ. 13.

Πεδίο εφαρμογής

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Κανονισμού, το πεδίο εφαρμογής του, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει τις περιφερειακές ενισχύσεις, τις ενισχύσεις για επενδύσεις προς ΜΜΕ και τις ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς τις ΜΜΕ. Επιλέξιμοι είναι όλοι οι τομείς της οικονομίας και όλες οι επιχειρήσεις με ορισμένες εξαιρέσεις. Επίσης, ο Κανονισμός δεν εφαρμόζεται σε καθεστώτα ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα που στοχεύουν σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας στη μεταποίηση ή/και τις υπηρεσίες. Ωστόσο, τα καθεστώτα ενισχύσεων που αφορούν τις τουριστικές δραστηριότητες δε θεωρείται ότι στοχεύουν σε συγκεκριμένο κλάδο.

Το κοινοποιηθέν Μέτρο εξαιρεί ρητά τις προβληματικές επιχειρήσεις καθώς και τις επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης της Επιτροπής για παράνομες ενισχύσεις, ως επιβαλλόταν με βάση τις εξαιρέσεις του Κανονισμού. Οι λοιπές εξαιρέσεις του Κανονισμού δεν έχουν εφαρμογή στο συγκεκριμένο Μέτρο και συνεπώς δεν αναφέρονται. Ως εκ τούτου οι δικαιούχοι του Μέρους εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού.

Διαφάνεια των ενισχύσεων

Ο Κανονισμός εφαρμόζεται μόνο σε διαφανή καθεστώτα ενισχύσεων όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 5 του Κανονισμού. Η μορφή των παρεχόμενων ενισχύσεων που προβλέπονται στο Μέτρο είναι αποκλειστικά οι μη επιστρεπτέες επιχορηγήσεις και συνεπώς το Μέτρο είναι διαφανές.

Επιλέξιμες περιφέρειες

Σχετικά με τις περιφερειακές ενισχύσεις το Μέτρο καθορίζει σαφώς τις επιλέξιμες περιοχές, που είναι σύμφωνες με το χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που ενέκρινε η Επιτροπή για την Κύπρο. Συνεπώς το Μέτρο πληροί τη συγκεκριμένη προϋπόθεση του Κανονισμού, σχετικά με τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα. Όσον αφορά τις επενδυτικές ενισχύσεις προς τις ΜΜΕ και τις ενισχύσεις για αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών από τις ΜΜΕ δεν υπάρχει οποιοσδήποτε γεωγραφικός περιορισμός.

Επιλέξιμες δαπάνες

Το Μέτρο προνοεί ενισχύσεις για επενδύσεις σε εμπλουτιστικά για τον τουρισμό έργα ή έργα εκσυγχρονισμού και ουσιαστικής αναβάθμισης των υφιστάμενων καταλυμάτων καθώς και ενισχύσεις προς τις ΜΜΕ για το κόστος των συμβουλευτικών υπηρεσιών για την εκπόνηση προκαταρκτικής μελέτης βιωσιμότητας.

Αναφορικά με τις επενδυτικές ενισχύσεις, το άρθρο 12 του Κανονισμού αναφέρει ότι για να θεωρηθεί ότι αποτελεί επιλέξιμο κόστος μια επένδυση σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού θα πρέπει να σχετίζεται με τη δημιουργία νέας μονάδας, την επέκταση υφιστάμενης μονάδας, τη διαφοροποίηση της παραγωγικής μονάδας σε νέα επιπρόσθετα προϊόντα ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας. Η απαίτηση αυτή αναφέρεται ρητά στο Μέτρο.

Το άρθρο 2 του Κανονισμού προβλέπει ότι ως «ενσώματα στοιχεία ενεργητικού» νοούνται τα περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με τη γη, τα κτήρια και τη μονάδα παραγωγής, τα μηχανήματα και τον εξοπλισμό. Το Μέτρο θα επιχορηγεί δαπάνες που σχετίζονται αποκλειστικά με κτήρια, μηχανήματα και εξοπλισμό, τα οποία εμπίπτουν στην έννοια των ενσώματων στοιχείων ενεργητικού.

Αναφορικά με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜΜΕ, το άρθρο 26 του Κανονισμού αναφέρει ότι το σύνολο του κόστους των συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους σε ΜΜΕ δύναται να είναι επιλέξιμο για επιχορήγηση. Οι εν λόγω υπηρεσίες δεν πρέπει να αποτελούν συνεχόμενη ή περιοδική δραστηριότητα. Το κόστος της τεχνοοικονομικής μελέτης που προηγείται ενός συγκεκριμένου επενδυτικού έργου δεν αποτελεί συνεχόμενη ή περιοδική δραστηριότητα και κατά συνέπεια τούτο είναι επιλέξιμο με βάση τον Κανονισμό.

Ένταση της ενίσχυσης

Σχετικά με τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις το άρθρο 13, παράγραφος 3, του Κανονισμού αναφέρει ότι η ένταση της ενίσχυσης σε παρόν ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης δεν πρέπει να υπερβαίνει το ανώτατο όριο που ισχύει για τις περιφερειακές ενισχύσεις κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης στην περιοχή στην οποία πραγματοποιείται η επένδυση, όπως καθορίζεται στον εγκεκριμένο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων.

Οι παράγραφοι 47 και 49 των Κατευθυντήριων Γραμμών περιέχουν τις πρόνοιες για τα μέγιστα ποσοστά ενίσχυσης προς μεγάλες επιχειρήσεις και την πριμοδότηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, αντίστοιχα.

Η παράγραφος 47 αναφέρει ότι στις περιφέρειες που εμπίπτουν στο Άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης ΕΚ οι περιφερειακές ενισχύσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 15%, σε ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης (εφεξής «ΑΙΕ»). Στις περιοχές μεταβατικής κάλυψης που έχουν ισχύ μέχρι τις 31.12.2008 η βασική ένταση είναι 10%. Η παράγραφος 49 αναφέρει ότι στην περίπτωση των ενισχύσεων προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, το προαναφερθέν ανώτατο όριο είναι δυνατό να προσαυξηθεί κατά 20% σε ΑΙΕ για τις μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10% για τις μεσαίες. Κατά συνέπεια οι προβλεπόμενες από το Μέτρο εντάσεις για τη Ζώνη I και Ζώνη II που αναφέρονται πιο πάνω δεν υπερβαίνουν τις ανώτατες επιτρεπόμενες εντάσεις που καθορίζουν οι Κατευθυντήριες Γραμμές.

Σχετικά με τις επενδυτικές ενισχύσεις προς ΜΜΕ το άρθρο 15 του Κανονισμού προβλέπει ότι η ένταση της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 20% για τις μικρές επιχειρήσεις και το 10% για τις μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις. Οι ανώτατες αυτές εντάσεις υιοθετούνται από το Μέτρο για τη Ζώνη III, δηλαδή για τις περιοχές που δεν είναι επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις.

Σχετικά με τις ενισχύσεις για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς ΜΜΕ από εξωτερικούς συμβούλους, το άρθρο 26 του Κανονισμού αναφέρει ότι η ένταση δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50% του επιλέξιμου κόστους. Το Μέτρο υιοθετεί τις αντίστοιχες εντάσεις για τις επενδυτικές ενισχύσεις, ήτοι κατά μέγιστο 35%. Ως εκ τούτου η ανώτατη επιτρεπτή ένταση που καθορίζει ο Κανονισμός δεν παραβιάζεται.

Όσον αφορά τον καθορισμό του μεγέθους των επιχειρήσεων το Μέτρο υιοθετεί αυτούσια τη Σύσταση της Επιτροπής της 6^{ης} Μαΐου 2003.

Οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου

Το Μέτρο προνοεί ότι η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου στη χρηματοδότηση της επένδυσης θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον σε 25% των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης, και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης. Ο περιορισμός αυτός συνάδει πλήρως με την απαίτηση της παραγράφου 6 του άρθρου 13 του Κανονισμού για τις περιφερειακές ενισχύσεις. Η απαίτηση αυτή δεν είναι αναγκαία για τις επενδυτικές ενισχύσεις στις ΜΜΕ στη Ζώνη III. Ωστόσο, αποτελεί δικαίωμα της Αρμόδιας Αρχής να θέτει αυστηρότερα κριτήρια.

Χαρακτήρας κινήτρου

Το Μέτρο περιέχει ρητή αναφορά στην προϋπόθεση που θέτει το άρθρο 8 του Κανονισμού για την αναγκαιότητα της ενίσχυσης. Δηλαδή ότι πριν από την έναρξη των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου ο δικαιούχος θα πρέπει να έχει υποβάλει αίτηση στα πλαίσια του Μέρους. Σε διαφορετική περίπτωση ολόκληρο το επενδυτικό σχέδιο δεν είναι επιλέξιμο για επενδυτικές ενισχύσεις. Ως «έναρξη των εργασιών» ορίζεται είτε η έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών είτε η πρώτη νομικά δεσμευτική ανάληψη δέσμευσης για παραγγελία εξοπλισμού, αναλόγως ποιο εκ των δύο προηγείται χρονικά.

Επίσης, το Μέτρο προνοεί ότι πριν από την έναρξη των εργασιών οι δικαιούχοι θα πρέπει να αναμένουν από την Αρμόδια Αρχή την κατ' αρχήν επιστολή επιλεξιμότητας, δηλαδή ότι πληρούν τις βασικές απαιτήσεις, χωρίς αυτή να έχει δεσμευτικά αποτελέσματα. Η προϋπόθεση αυτή είναι πιο αυστηρή από την πρόνοια του Κανονισμού και συνεπώς δεν τίθεται ζήτημα παραβίασής της.

Ωστόσο, για τις μεγάλες επιχειρήσεις η πιο πάνω προϋπόθεση δεν επαρκεί για να διασφαλίζεται ότι η ενίσχυση έχει χαρακτήρα κινήτρου. Για το λόγο αυτό το Μέτρο προνοεί ρητά ότι για τις μεγάλες επιχειρήσεις θα ελέγχεται ο χαρακτήρας κινήτρου, σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στο άρθρο 8, παράγραφος 3, του Κανονισμού.

Τονίζεται εν προκειμένω ότι, σύμφωνα με την παράγραφο 29 του προοιμίου του Κανονισμού, σε περίπτωση παραχώρησης ενισχύσεων σε μεγάλες επιχειρήσεις, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι «ο δικαιούχος έχει αναλύσει, σε εσωτερικό έγγραφο, τη βιωσιμότητα του ενισχυόμενου σχεδίου ή δραστηριότητας τόσο με την υπόθεση χορήγησης της ενίσχυσης και όσο χωρίς αυτήν. Τα κράτη μέλη πρέπει να εξακριβώνουν ότι σε αυτό το εσωτερικό έγγραφο επιβεβαιώνεται μια ουσιώδης αύξηση του μεγέθους ή του πεδίου του έργου/της δραστηριότητας, μια ουσιώδης αύξηση του συνολικού ποσού που κατέβαλε ο δικαιούχος για το επιδοτούμενο έργο ή τη δραστηριότητα ή μια ουσιώδης αύξηση στην ταχύτητα ολοκλήρωσης του υπόψη σχεδίου ή δραστηριότητας. Όσον αφορά τις περιφερειακές ενισχύσεις, η δημιουργία κινήτρων πρέπει επίσης να επιβεβαιώνεται βάσει του γεγονότος ότι το επενδυτικό σχέδιο καθ' εαυτό δε θα είχε υλοποιηθεί στη συγκεκριμένη ενισχυόμενη περιφέρεια εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση».

Διατήρηση της επένδυσης στην επιλέξιμη περιοχή

Στο Μέτρο αναφέρεται ρητά ότι η επένδυση θα πρέπει να διατηρηθεί στην περιοχή όπου χορηγείται η ενίσχυση για τουλάχιστον 5 χρόνια μετά την ολοκλήρωση του συνόλου της επένδυσης. Σε αντίθετη περίπτωση θα επιστρέφεται ολόκληρο το ποσό της χορηγίας. Κατά συνέπεια πληροίται η απαίτηση της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του Κανονισμού για τις περιφερειακές ενισχύσεις η οποία προβλέπει ότι η επένδυση θα πρέπει να διατηρηθεί για τουλάχιστον πέντε χρόνια μετά την ολοκλήρωσή της στην περίπτωση των μεγάλων επιχειρήσεων και τρία χρόνια για τις ΜΜΕ.

Σώρευση

Το Μέτρο απαγορεύει τη σώρευση με οποιεσδήποτε άλλες ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες και ως εκ τούτου ικανοποιεί το άρθρο 7 του Κανονισμού σχετικά με τους κανόνες σώρευσης των ενισχύσεων.

Με βάση το Νόμο και τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 994/98 του Συμβουλίου, της 7ης Μαΐου 1998 και τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 800/2008 της Επιτροπής, της 6^{ης} Αυγούστου 2008, κρίθηκε πως το κοινοποιηθέν Μέτρο πληροί τις προϋποθέσεις και ως εκ τούτου μπορεί να εγκριθεί.

4. ΑΠΟΦΑΣΗ:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΩΣ ΕΞΗΣ:

- A. Το κοινοποιηθέν Μέτρο με τίτλο «Σχέδιο κινήτρων για επενδύσεις αιεφόρου εμπλουτισμού και αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος» δε συνιστά κρατική ενίσχυση στο μέρος του που θα παραχωρεί ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.
- B. Το υπόλοιπο μέρος του κοινοποιηθέντος Μέρους πληροί σωρευτικά όλες τις προϋποθέσεις του Άρθρου 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ και ως εκ τούτου συνιστά κρατική ενίσχυση. Ωστόσο, το Μέτρο είναι συμβατό με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 800/2008 της Επιτροπής, της 6^{ης} Αυγούστου 2008 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή των Άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ (Γενικός Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία) και εγκρίνεται από τον Έφορο βάσει του άρθρου 9 Α(α) του Νόμου. Ως εκ τούτου εκδίδεται θετική απόφαση.
- Γ. Επισημαίνονται, ωστόσο, τα ακόλουθα:
- (i) Οι αιτήσεις που θα προβλέπουν επενδύσεις στη Ζώνη II θα πρέπει οπωσδήποτε να εγκριθούν πριν από τις 31.12.2008. Σε περίπτωση μη έγκρισής τους μέχρι την ημερομηνία αυτή δύνανται να εξετάζονται με τα ίδια κριτήρια και προϋποθέσεις που προβλέπονται για τη Ζώνη III ή αποκλειστικά με βάση τον Κανονισμό de minimis αλλά σε καμία περίπτωση με βάση τα ισχύοντα για τη Ζώνη I.
 - (ii) Η παραχώρηση ενισχύσεων σε μεγάλες επιχειρήσεις θα πρέπει να συνοδεύεται από επαρκή αιτιολόγηση ότι αυτές έχουν χαρακτήρα κινήτρου, όπως διαλαμβάνει το άρθρο 8 του Κανονισμού. Ο Έφορος εφιστά εν προκειμένω την προσοχή της Αρμόδιας Αρχής στην παράγραφο 29 του προοιμίου του Κανονισμού.
 - (iii) Σε κάθε επιστολή έγκρισης που θα αποστέλλει η Αρμόδια Αρχή στους δικαιούχους θα πρέπει να περιέχεται ρητή παραπομπή στις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού, με αναφορά των σχετικών διατάξεων, του τίτλου και των στοιχείων δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Δ. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού.

(Χρίστος Ανδρέου)
Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων

Λευκωσία, 30 Σεπτεμβρίου 2008

E.E.K.E. 25.06.002.298 (733.2.5.4/6.1.1.10)

Σημ.: Με την παρούσα δημοσίευση η γνωστοποίηση με αριθμό 7082 που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με αριθμό 4312 και ημερομηνία 17 Οκτωβρίου 2008, ακυρώνεται.